

Ο Μητροπολίτης Βεροίας ευλόγησε τη βασιλόπιτα συσσιτίου Ναούσας

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Βεροίας, Ναούσης και Καμpanίας](#)

Την Κυριακή 26 Ιανουαρίου το βράδυ ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Βεροίας, Ναούσης και Καμpanίας κ. Παντελεήμων μετέβη στις εγκαταστάσεις της Ευξείνου Λέσχης Ναούσης προκειμένου να ευλογήσει τη βασιλόπιτα του παραρτήματος Ναούσης του συσσιτίου της Ιεράς Μητροπόλεως.

Ο Σεβασμιώτατος μετά την κοπή της βασιλόπιτας, κατά την οποία παρέστησαν οι τοπικές αρχές, εκφώνησε επίκαιρη ομιλία. Στο τέλος της εκδήλωσης ο Σεβασμιώτατος τίμησε για την διαχρονική στήριξή τους στο έργο της φιλανθρωπίας τον πρώην Νομάρχη κ. Ιωάννη Σπάρτση και τον Καθηγητή κ. Εμμανουήλ Κολοβό.

Ομιλία Σεβασμιωτάτου:

Τό πατροπαράδοτο ἔθιμο τῆς εὐλογίας καί τῆς κοπῆς τῆς Βασιλόπιτας πρὸς τιμὴν τοῦ ἐν ἀγίοις Πατρὸς ἡμῶν Βασιλείου, ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας, μᾶς συγκέντρωσε ἀπόψε στὸν φιλόξενο χῶρο τῆς Εὐξείνου Λέσχης Ποντίων Ναούσης, γιὰ τὴ βασιλόπιτα τοῦ Συσσιτίου τῆς Ναούσης. Ὅπως εἶναι γνωστό, τό ἔθιμο αὐτό ἀνάγεται στὴν ἰδέα καί τὴν πρωτοβουλία τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἱεράρχου καί ἀγίου τῆς Ἐκκλησίας μας, προκειμένου νά ἐξυπηρετήσῃ μία πρακτικὴ ἀνάγκη, καί στὴ συνέχεια, μετὰ τὴν κοίμησή του, καθιερώθηκε πρὸς τιμὴν του.

Ἡ ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ὁποία ξεκίνησε ἦταν ἡ ἐπιστροφή τῶν τιμαλφῶν πού εἶχε συγκεντρώσει ὁ Μέγας Βασίλειος ὡς ἀρχιεπίσκοπος Καισαρείας ἀπὸ ὅλους τοὺς χριστιανούς, προκειμένου νά τὰ δώσει ὡς λύτρα γιὰ νά ἀποφύγει ἡ πόλη τὴν κατάληψη. Ἡ κατάληψη ὅμως ἀποφεύχθηκε μέ θαυμαστό τρόπο καί ἔτσι τὰ τιμαλφῆ παρέμειναν στὰ χέρια τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νά ἀναζητᾷ τὸν ἰδιοκτῆτὴ τοῦ κάθε πολῦτιμου ἀντικειμένου, γιὰ νά τοῦ τό ἐπιστρέψῃ, ἔδωσε ἐντολή νά παρασκευάσουν ἄρτους καί νά βάλουν μέσα σέ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ νομίσματα ἢ τὰ κοσμήματα πού εἶχε συγκεντρώσει. Ἔτσι καί ἔγινε, χωρὶς νά ὑπάρξουν προβλήματα καί ἀντιδράσεις ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτῆτες τους.

Ἡ ἰδέα αὐτὴ δὲν ἔλυσε μόνο ἕνα πρακτικὸ πρόβλημα, ἀλλὰ ἔδωσε καί ἕνα μεγάλο μάθημα σέ ὅλους τοὺς χριστιανούς τῆς Καππαδοκίας. Ἐνα μάθημα, τό ὁποῖο καί μέ πολλοὺς ἄλλους τρόπους ἔδωσε ὁ Μέγας Βασίλειος ἀλλὰ καί οἱ ἄλλοι δύο μεγάλοι ἱεράρχες, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, τῶν ὁποίων τὴν κοινὴ ἐορτὴ ὡς μεγίστων φωστήρων καί προστατῶν τῆς παιδείας καί τῶν γραμμάτων μας θά ἐορτάσουμε σέ λίγες ἡμέρες.

Οἱ τρεῖς μέγιστοι ἱεράρχες δὲν ἦταν ὅμως μόνο ἄνθρωποι τῆς μελέτης, ἄνθρωποι τοῦ κηρύγματος ἢ ἄνθρωποι τῆς προσευχῆς. Ἦταν ἀσφαλῶς ὅλα αὐτά, ἀλλὰ πάνω ἀπὸ ὅλα αὐτά ἦταν ἄνθρωποι τῆς πράξεως καί τῶν ἔργων. Ἄν ἀναδείχθηκαν μέγιστοι καί ἅγιοι καί ἂν δοξάσθηκαν ἀπὸ τὸν Θεὸ καί δοξάζονται ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, αὐτό ὀφείλεται στὸ γεγονός ὅτι πρῶτα ἀπὸ ὅλα δόξασαν ἐκεῖνοι τὸν Θεό, καί τὸν δόξασαν κάνοντας πράξη τὸν λόγο τοῦ Κυρίου μας πρὸς τοὺς μαθητὲς του: «ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καί δοξάσωσιν τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Τὰ καλὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων εἶναι αὐτά πού δοξάζουν τὸν Θεό, καί ὡς καλὰ ἔργα θεωροῦνται τὰ ἔργα τῆς ἀγάπης.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία γι' αὐτό, ἐφόσον ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ πρώτη καί μεγάλη ἐντολή. Ὅποιο ἔργο μας ἐπομένως σχετίζεται μέ αὐτὴ εἶναι ὅπωςδῆποτε καλὸ ἔργο, ἔργο πού δοξάζει τὸν Θεό. Καί ἐάν αὐτό ἰσχύει σέ κάθε ἐποχῇ, ἰσχύει πολὺ περισσότερο

στήν εποχή τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν, σέ μία εποχή κατά τήν ὁποία ἡ ἔννοια τῆς ἀγάπης μόλις εἶχε ἀρχίσει νά διαδίδεται στόν κόσμο μέ τή χριστιανική διδασκαλία, καθώς προηγουμένως ἦταν ἄγνωστη στίς ἄλλες θρησκείες καί ξένη στούς ἀνθρώπους. Ἐπομένως ἡ ἔννοια τῆς φροντίδας γιά τόν ἀσθενῆ, γιά τόν πάσχοντα, γιά τόν φτωχό, γιά τόν ταλαιπωρημένο δέν ὑπῆρχε. Οὔτε φυσικά ὑπῆρχε κρατική ἢ κοινωνική μέριμνα. Ὅποιος εἶχε ὁποιαδήποτε ἀδυναμία, ἔπρεπε νά ἀνταπεξέλθει σ' αὐτήν ὁ ἴδιος, ὅπως μποροῦσε καί ἄν μποροῦσε.

Ἀντιλαμβανόμαστε, λοιπόν, πόσο μοναδικό καί πόσο πρωτοποριακό εἶναι τό ἔργο τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὁ ὁποῖος ἐμπνεύσθηκε μία ὀλόκληρη πόλη, τή Βασιλειάδα, ἡ ὁποία περιλάμβανε ὅλες τίς ἀναγκαῖες ὑποδομές καί φυσικά τούς ἀνθρώπους γιά νά καλύψει τίς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Ἀντιλαμβανόμαστε πόσο μοναδικό καί πρωτοποριακό ἔργο ἦταν γιά τόν 4ο αἰῶνα ἡ ἴδρυση νοσοκομείων, λεπροκομείων, γηροκομείων, ὀρφανοτροφείων, πτωχοκομείων, συσσιτίων, γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους τῆς ἐπαρχίας του πού ἦταν ἀσθενεῖς καί ἡλικιωμένοι, πού δέν εἶχαν γονεῖς ἀλλά καί πού στεροῦντο τά ἀπαραίτητα γιά τή ζωή τους, ὅταν δέν ὑπῆρχε κανεῖς ἄλλος ὁ ὁποῖος μποροῦσε νά τούς τά παράσχει, ὅταν ἡ ἔννοια τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς μέριμνας γιά τόν συνάνθρωπο ἦταν ξένη στούς περισσότερους ἀνθρώπους. Ὅταν οἱ περισσότεροι νόμιζαν ὅτι τά χρήματα καί ὁ πλοῦτος ἦταν ἕνα προσωπικό ἀγαθό, τό ὁποῖο μπορεῖ νά τό ἀπολαμβάνει ὁποῖος τό ἔχει, χωρίς ὄχι μόνο νά μήν ἐνδιαφέρεται γιά τόν ἐνδεῆ συνάνθρωπό του, ἀλλά συχνά καί νά τόν περιφρονεῖ καί νά τόν θεωρεῖ ὑποδεέστερό του.

Αὐτή τήν παγιωμένη ἀντίληψη ἐπιχειρεῖ νά μεταβάλλει στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων ὁ Μέγας Βασίλειος μέ τή «βασιλόπιτα» πού ἐπινόησε. Καθώς σέ κάθε ἄρτο ἔβαλε ἕνα κόσμημα ἢ ἕνα νόμισμα, καί ὁ καθένας θά ἔπαιρνε αὐτό πού θά ἔβρισκε, ἀνεξάρτητα ἀπό τό τί ἔδωσε, ὁ ἱερός πατήρ δίδαξε στούς ἀνθρώπους ὅτι ὁ πλοῦτος δέν εἶναι ἕνα προσωπικό ἀγαθό, ἀλλά ἕνα κοινό ἀγαθό. Ὁ Θεός μᾶς τόν δίνει κινούμενος ἀπό τήν ἀγάπη του, καί ἐμεῖς, ὅσοι τόν ἔχουμε, ἔχουμε τήν ὑποχρέωση νά τόν ἀξιοποιοῦμε γιά τό κοινό καλό. Γι' αὐτό καί δέν εἶχε σημασία, ἐάν κάποιος πού προσέφερε ἕνα πολύτιμο κόσμημα πῆρε πίσω τελικά ἕνα εὐτελές νόμισμα, καί αὐτός πού προσέφερε τό εὐτελές νόμισμα τοῦ ἐπεστράφη ἕνα χρυσό.

Σέ αὐτό τό μεγάλο μάθημα πού βασίζεται στό Εὐαγγέλιο, πού βασίζεται στό παράδειγμα τοῦ Κυρίου ὁ ὁποῖος ἐπαινεῖ τό δίλεπτο τῆς χήρας, βασίσθηκε καί τό τεράστιο φιλανθρωπικό ἔργο τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ἀλλά καί τῶν ἄλλων δύο μεγάλων Ἱεραρχῶν.

Στήν ὁμιλία του πρός τούς πλουτοῦντας γράφει ὁ Μέγας Βασίλειος: «Γνωρίζω ὅτι πολλοί, νηστεύουν, στενάζουν, φανερώνουν ὅλη αὐτή τήν ἀνέξοδη εὐλάβεια, δέν

ἀφήνουν ὅμως ἕναν ὀβολό - ἕνα μικρό νόμισμα- σ'αυτούς πού βρίσκονται σέ ἀνέχεια καί θλίβονται. Ποιό εἶναι, λοιπόν, τό ὄφελός τους ἀπό τήν ὑπόλοιπη ἀρετή; Διότι δέν τούς δέχεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ἐφόσον εἶναι ἀνελήμονες καί δέν δείχνουν τήν εὐσπλαγχνία τους πρός τούς ἀδελφούς τους.

Ἀνάλογα ἐκφράζεται καί ὁ φίλος καί συμμαθητής τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, ὁ ὁποῖος στό σύντομο διάστημα τῆς ἀρχιερατείας του στήν Κωνσταντινούπολη εἶχε νά ἀντιμετωπίσει τόσα σοβαρά προβλήματα μέ τούς πνευματομάχους αἰρετικούς πού εἶχαν διαλύσει τούς Ὁρθοδόξους, στήν κατοχή τῶν ὁποίων βρισκόταν ἕνας καί μόνο ναός, ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ ὁ ἅγιος Γρηγόριος, ὥστε δέν εἶχε πολλά περιθώρια ἔμπρακτης φιλανθρωπικῆς δράσεως. Ἔδωσε ὅμως τούς δικούς ἀγῶνες μέ τούς λόγους του, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἰδιαίτερη ἀπήχηση ὄχι μόνο στήν ἐποχή του ἀλλά καί στούς αἰῶνες πού ἀκολούθησαν, καί ἄφησε ὅσα χρήματα εἶχε ἀπό τήν πατρική του περιουσία στούς φτωχοῦς.

Γιά τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Θεολόγο ἡ ἰσότητα καί ἡ δίκαιη κατανομή ἀγαθῶν ξεκινᾷ ἀπό τή μίμηση τῆς δικαιοσύνης καί τῆς ἰσότητος τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. «Νά ντρέπεστε», γράφει, «ἐσεῖς πού κρατᾶτε ὅσα ἀνήκουν στούς ἄλλους καί νά μιμηθεῖτε τήν ἰσότητα τοῦ Θεοῦ, καί δέν θά μείνει κανένας φτωχός».

Στήν ἀγάπη πρός τούς πτωχοῦς ἀφιερώνει μάλιστα ὁ ἅγιος Γρηγόριος τόν 14ο λόγο του. «Σέ ὅλους τούς πτωχοῦς» γράφει, «πρέπει νά προσφέρουμε βοήθεια σύμφωνα μέ τήν ἐντολή “χαίρειν μετά χαιρόντων καί κλαίειν μετά κλαιόντων”, καί νά τήν προσφέρουμε ἀνεξάρτητα ἀπό τήν αἰτία, εἴτε ἐξαιτίας τῆς χηρείας, εἴτε ἐξαιτίας τῆς ὀρφάνιας, εἴτε ἐξαιτίας τῆς ἀποξενώσεως ἀπό τήν πατρίδα τους, εἴτε ἀπό τήν ὠμότητα τῶν κυρίων καί τήν ἀπανθρωπία τῶν ἀρχόντων εἴτε ἐξαιτίας τῶν ληστῶν καί τήν ἀπληστία τῶν κλεπτῶν εἴτε ἀπό τή δήμευση τῆς περιουσίας τους εἴτε ἀπό ναυάγιο». Διότι δέν μπορούμε νά φερόμαστε μέ διαφορετικό τρόπο, ἐφόσον ἔχουμε τό παράδειγμα τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἔγινε ἄνθρωπος γιά μᾶς καί «πλούσιος ὢν ἐπτώχευσεν, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχεῖα πλουτίσωμεν».

Εἶναι, λοιπόν, δυνατόν, γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος, «ἡμεῖς πού ἔχουμε λάβει τέτοιο ὑπόδειγμα εὐσπλαγχνίας καί συμπαθείας νά ἀδιαφορήσουμε γιά ὅσους ἔχουν ἀνάγκη; Θά τούς παραβλέψουμε, θά τούς προσπεράσουμε; Θά τούς ἐγκαταλείψουμε; Καθόλου, ἀδελφοί μου. Δέν εἶναι αὐτή συμπεριφορά γιά ἐμᾶς πού εἴμαστε θρέμματα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ ποιμένος».

Τίς ἴδιες ἀπόψεις γιά τά ὑλικά ἀγαθά καί τή φιλανθρωπία ἐκφράζει καί στούς λόγους του ἀλλά καί μέ τά ἔργα του καί ὁ νεώτερος ἀπό τούς τρεῖς ἱεράρχες, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἄν καί ὁ ἴδιος καταγόταν ἀπό πλούσια καί ἐπιφανῆ

οικογένεια, όπως άλλωστε και οι άλλοι δύο Ιεράρχες, δεν είχε καμία απόλυτως προσκόλληση στον πλούτο και στα χρήματα. Ζούσε μία λιτή και ασκητική ζωή και διαρκής μέριμνά του ήταν να μην υπάρχει κανένας στην Κωνσταντινούπολη που θα πεινάει και θα ζει με ανέχεια.

Δεν υπάρχει, γράφει, δικό μου και δικό σου. «Πές μου από ποῦ ἔχεις τόν πλοῦτο σου; Ἀπό ποῦ τόν πῆρες; Ἀπό τόν πατέρα σου; καί ἐκεῖνος ἀπό ποιόν; ... Ὁ Θεός δεν ἔκανε κατά τή δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου τόν ἕνα πλούσιο καί τόν ἄλλο φτωχό, ἀλλά ἔδωσε σέ ὅλους τήν ἴδια γῆ». Γι' αὐτό καί ὅσοι ἔχουμε περισσότερα ἀπό τούς ἀδελφούς μας ὀφείλουμε νά δίνουμε καί σέ αὐτούς ἀπό αὐτά που ἔχουμε, φροντίζοντας γιά ὅλους.

Στήν ἐποχή τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος μάλιστα δεν παρέλειπε νά ἐλέγχει ὅσους πλούτιζαν εἰς βάρος τῶν φτωχῶν, ὀργανώθηκε τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στήν Κωνσταντινούπολη. Στό συσσίτιο που δημιούργησε ἔτρωγαν καθημερινά οἱ ἀπόροι τῆς πόλεως. Ἐπτά χιλιάδες χῆρες καί ὀρφανὰ βρῆκαν προστασία κοντά του, ἐνῶ φτωχοί, ἀσθενεῖς, ξένοι καί ἀδύναμοι ἦταν ὑπό τή μέριμνα καί τή φροντίδα τοῦ μεγάλου Πατρός τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ ὁποῖος μαζί μέ τούς ἄλλους δύο μεγάλους Πατέρες καί διδασκάλους καθιέρωσε τό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας.

Αὐτό τό ἔργο συνεχίζεται μέχρι σήμερα μέ τή βοήθεια ὅλων ὅσων μέ ἀγάπη προσφέρουν σ' αὐτό, προσφέρουν στούς ἐνδεεῖς ἀδελφούς μας, εἴτε ἐργαζόμενοι ἐθελοντικά, ὅπως πολλοί ἀπό σᾶς, εἴτε προσφέροντας χρήματα καί διάφορα εἶδη, εἴτε μέ ἄλλους τρόπους. Ὅπως ὅμως καί ἂν συμμετέχουμε σέ αὐτό τό ἔργο, θά πρέπει νά τό κάνουμε μέ χαρά καί ἀγάπη, ἔχοντας συνείδηση ὅτι ἐκπληρώνουμε μέ τόν τρόπο αὐτό τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου ἀλλά καί ἀποδεικνύουμε ὅτι ἡ ἀγάπη δεν εἶναι θεωρία ἀλλά πράξη, ὅτι εἶναι τά καλά μας ἔργα που καί τούς ἀδελφούς μας βοηθοῦν, ἀλλά καί σέ ἐμᾶς ἀνοίγουν, διά πρεσβειῶν καί τῶν ἁγίων τριῶν Ἱεραρχῶν, τή θύρα τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ.

